

N:o 36.

Ank. till Riksd. Kansli den 24 Mars 1884, kl. 12 midd.

Lag-Utskottets Utlåtande, i anledning af Kongl. Maj:ts proposition till Riksdagen med förslag till Lag om skydd för varumärken.

Kongl. Maj:t har under den 30 sistlidne Januari till Riksdagen aflåtit en så lydande proposition (N:o 21):

»Sedan en komité blifvit tillsatt med uppdrag bland annat att utarbete förslag till författning om skydd för varumärken, samt komiterade bemyndigats att med komiterade, som för samma ändamål utsetts i Norge och Danmark, sammanträda för att söka åstadkomma så vidt möjligt öfverensstämmande lagförslag inom de tre rikena, hafva de särskilda ländernas komiterade afgifvit i allt väsentligt lika lydande förslag i ämnet. Sedan öfver det svenska förslaget yttranden afgifvits af Kommerskollegium efter vederbörandes hörande och af Högsta Domstolen, vill Kongl. Maj:t, med bifogande af Statsrådets och Högsta Domstolens i ämnet hållna protokoll, till Riksdagens godkännande jemlikt 87 § Regeringsformen öfverlemna närlagda förslag till Lag om skydd för varumärken.

Bih. till Riksd. Prot. 1884. 7 Saml. 23 Häft.

Förslag

till

lag om skydd för varumärken.

1 §.

Hvar som här i riket idkar fabriks- eller handtverksrörelse, jordbruk, bergsbruk, handel eller annan näring, må, jemte det han eger rätt att såsom varumärke begagna sitt namn eller sin firma eller namnet å honom tillhörig fast egendom, genom registrering i enlighet med denna lags föreskrifter förvärfva uteslutande rätt att begagna särskildt varumärke, för att i den allmänna handeln skilja sina varor från andras. Sådan rätt skall omfatta alla slag af varor, der den ej blifvit vid registreringen till vissa varuslag inskränkt.

Varumärke anbringas å sjelfva varan eller å kärl eller omslag (emballage), hvori den förvaras.

2 §.

Varumärkesregistret föres för hela riket i Stockholm af en dertill förordnad myndighet.

3 §.

Den, som vill låta registrera varumärke, skall till registreringsmyndigheten ingifva eller i betaldt bref insända skriftlig ansökan, innehållande tydlig beskrifning å märket samt fullständig uppgift om sökandens namn eller firma, yrke och postadress, så ock, der rätt till varumärke skall omfatta endast vissa slag af varor, uppgift å dessa varuslag.

Med ansökan skola följa:

1) afbildning af märket på fast papper i tre exemplar om högst tio centimeters höjd och femton centimeters bredd;

2) två till märkets tryckning tjenliga stampar (clichéer) af samma storlek som afbildningarna;

3) fyratio kronor, utgörande afgift för registreringen och dess kungörande.

Registreringsmyndigheten åligger att ofördröjligen hålla sökanden tillhanda eller, om fullständig adress uppgifvits, med posten öfversända skriftligt intyg om ansökans mottagande och om dag och tid på dagen, då det skedde; skolande vid intyget fästas ett af de inlemnade exemplaren af varumärket.

4 §.

Varumärke må ej registreras:

1) om det består endast af siffror, bokstäfver eller ord, som icke utmärka sig genom så egendomlig form, att märket kan såsom figur-märke anses;

2) om deri obehörigen intagits annat namn eller annan firma än sökandens eller namnet på annans fasta egendom;

3) om det innehåller offentliga vapen eller stämplar;

4) om det innehåller framställningar, som kunna väcka förargelse;

5) om det är helt och hållet likt varumärke, som redan är för annans räkning registreradt eller behörigen anmältdt till registrering, eller med dylikt märke företer sådan likhet, att, oaktadt skiljaktigheter i vissa delar, märkena i sin helhet lätt kunna förvexlas; dock att registrering ej må vägras, om likheten beror af sådana beteckningar, som omförmälas i 7 §, eller om begge märkena afse olika varuslag.

5 §.

Vägras registrering, skall underrättelse om detta beslut med skälen därför skriftligen delgifvas sökanden så, som i 3 § stadgas för der afsedda fall.

Är sökanden med beslutet missnöjd, eger han att vid talans förlust innan klockan tolf å sextionde dagen från beslutets dag deröfver hos Konungen anföra besvär.

6 §.

Möter icke något hinder för registreringen, skall märket intagas i registret samt kungörelse derom ofördröjligen införas i allmänna tidningarna och i en genom det allmännas försorg utgifven registreringstidning.

7 §.

Innehåller varumärke, som blifvit för någons räkning registrerad, siffror, bokstäfver eller ord, hvilka icke utmärka sig genom så egenomlig form, att märket kan anses såsom figurmärke, eller består det endast eller till en del af sådant tecken eller märke, som allmänneligen nyttjas i viss näring, utgör registreringen ej hinder för annan att använda samma beteckningar såsom varumärke eller del af varumärke.

8 §.

Rättigheten till registrerad varumärke må ej öfverlätas annorledes än tillsammans med den rörelse, för hvilket det begagnas.

Öfverlåtes rörelse till annan egare, öfvergår rättigheten till registrerad varumärke, som begagnas för rörelsen, från öfverlåtaren till den nye egaren, der ej aftal sker, att märkesrätten må af den förre behållas, eller att begge må använda märket för olika slag af varor.

9 §.

Skyddet för registrerad varumärke upphör, när ej ansökan om förnyelse skett första gången inom tio år från registreringsdagen och sedermera inom tio år från sista förnyelsen.

Vill någon låta förnya registrering, ingifve eller insände, på sätt i 3 § sägs, skriftlig ansökan derom och bifoge i ett exemplar sådan afbildning, som der föreskrifves, jemte tio kronor i registreringsafgift. Har märket varit registrerad för annan än den, som begär förnyelsen, skall jemväl sökandens rätt till märket styrkas.

Förnyelse skall genast införas i registret och intyg derom delgifvas sökanden på enahanda sätt, som i 3 § stadgas angående der omförmälda intyg.

Finner registreringsmyndigheten något vara underlåtet af hvad här föreskrifvits, skall han vägra förnyelse. Angående delgifvande af beslutet och klagan deröfver gäller hvad för motsvarande fall stadgas i 5 §.

10 §.

Finner Konungen, på derom gjord anmälan, att varumärke på grund af 4 § 3 eller 4 mom. icke bort registreras, skall detsamma ur registret afföras.

Har registrering skett af varumärke, som endast består af sådant tecken eller märke, som allmänligen nyttjas i viss näring, eger hvarje idkare af sådan näring rätt att fordra registreringens upphäfvande. I detta fall så ock eljest då någon förmenar, att registrering af varumärke skett honom till förfång, må talan om registreringens upphäfvande föras vid domstol.

11 §.

Då registrering blifvit upphäfd, eller skyddet för registrerad varumärke upphört, eller den, som är till märket berättigad, det begär, skall märket afföras ur registret och kungörelse derom införas i de tidningar, som omförmälas i 6 §.

Varder i följd af Konungens beslut enligt 10 § varumärke ur registret affördt, skall registreringsmyndigheten tillika derom underrätta den, för hvilken registreringen skett.

12 §.

Den som å varor, hvilka till salu hållas, eller å kärl eller omslag, i hvilka de förvaras, obehörigen sätter annans namn eller firma eller namnet på annans fasta egendom eller varumärke, som han vet vara för annans räkning registrerad, så ock den, som håller till salu varor, hvilka honom veterligen äro, enligt hvad ofvan sägs, olagligen märkta, straffes med böter från och med tjugu till och med två tusen kronor, eller, om synnerlig skada af gerningen kommit, eller den eljest är förenad med särdeles försvårande omständigheter, med fängelse från och med en månad till och med två år; ersätte ock all skada.

På den sakfäldes bekostnad skola de olagligen anbragta märkena utplånas eller, om utplåningen annorledes ej kan ske, varorna eller de kärl eller omslag, hvori de äro förvarade, förstöras, så vida de fortfarande äro i den sakfäldes besittning, eller han eljest förfogar öfver dem.

Förbrytelse, som i denna § sägs, åtalas endast af målsegande.

13 §.

Hvad i 12 § stadgas skall, äfven om annans namn eller firma eller namnet på annan tillhörig fast egendom eller annans registrerade varumärke icke oförändradt återgifvits, ega tillämpning, så vida ändringarna ej äro större, än att, oaktadt skiljaktigheter i vissa delar, namnen eller märkena i sin helhet lätt kunna förvexlas.

14 §.

Hvad i denna lag stadgas medför ej ändring i gällande författningars föreskrift derom, att vissa jerneffekter skola vara med stämpel försedda. Sådan stämpel skall för de slag af varor, för hvilka den godkänts, gälla såsom varumärke enligt denna lag, och bör stämpeln förty vara inrättad efter samma lags föreskrifter, hvilka ock i öfrigt skola lända till efterrättelse i fråga om stämpelns registrering och verkan af dylik registrering. Registrering af jernstämplar förnyas utan särskild anmälan genom registreringsmyndighetens försorg.

15 §.

De i näst föregående § omförmälda, i vederbörlig ordning godkända stämpelar, som ega bestånd när denna lag träder i kraft, skola utan särskild anmälan intagas i varumärkesregistret af registreringsmyndigheten, som det ock åligger att derom införa kungörelse i registreringstidningen.

Brukar näringsidkare i annat fall, än i nästföregående mom. afses, vid denna lags trädande i kraft lofligen särskildt märke, och har han inom sex månader från det lagen trädte i kraft sökt registrering af märket på sätt i 3 § sägs, kan annan icke genom tidigare registrering vinna rätt till samma märke eller märke, som är så likt detta, att det lätt kan dermed förvexlas. Hafva två eller flere sålunda låtit för samma varuslag registrera varumärken, hvilka sins emellan förete sådan likhet, som nyss är nämnt, eger den af dem, som jemlikt Kongl. kungörelsen den 13 Juni 1862 först offentliggjort märket såsom sitt, företrädesrätt till dess begagnande för det slag af varor, för hvilka det vid denna lags utfärdande begagnades, der ej någon af de andra visar, att det ursprungligen varit ett af honom brukadt märke, som den förre tillägnat sig.

I de fall, som i denna § omförmälas, skall märket, om det brukats före lagens utfärdande, oberoende af bestämmelserna i 4 § registreras i den form, hvori det brukats; och skall, ändå att märket endast eller hufvudsakligen består af siffror, bokstäfver eller ord, hvilka icke utmärka sig genom egendomlig form, det ej vara annan tillåtet att för de slag af varor, för hvilka märket före registreringen brukades, få registreradt eller eljest använda samma märke eller märke, som är så likt detta, att det lätt kan dermed förvexlas. Ej må dock sådan registrering, med undantag för jernstämplar och skeppningsmärken å

trävaror, medföra hinder för någon att såsom varumärke begagna begynnelsebokstäfverna till sitt namn eller sin firma.

16 §.

Konungen eger efter aftal med främmande stat och under förutsättning af ömsesidighet förordna, att skydd för varumärke enligt denna lag må tillkomma äfven den, hvilken utom riket drifver sådan näring, som omförmäles i 1 §; skolande i sådant fall gälla samma lags föreskrifter med iakttagande af följande särskilda regler i afseende på varumärke, som registreras:

1) ansökan om registrering skall åtföljas af bevis, att sökanden uppfyllt de villkor, som i den främmande staten fordras för att bereda skydd åt varumärket;

2) den, för hvilken registreringen blir gällande, skall hafva ett här i riket bosatt ombud, som eger att härstädes å hans vägnar svara i alla saker, hvilka angå varumärket; och åligger det honom förty att, då ansökan göres, samt sedermera vid ombyten af ombud uppgifva ombudets namn och vistelseort, vid äfventyr att, i händelse föreskriften derom skulle finnas icke vara iakttagen, domaren må på anmälan i förekommande fall med laga verkan utse sådant ombud;

3) varumärket skyddas icke i vidsträcktare mån eller för längre tid än i den främmande staten.

Med afseende på varumärke, registrerad i stat, som för svenska varumärken gör motsvarande medgifvande, eger Konungen dessutom meddela följande bestämmelser:

4) varumärket må, derest det icke strider mot sedlighet eller god ordning, registreras i den form, hvori det är gällande i den främmande staten;

5) har någon inom högst fyra månader, från det hans varumärke blifvit anmaldt till registrering i den främmande staten, sökt registrering af samma märke här i riket, må denna ansökan i förhållande till andra ansökningar betraktas så, som vore den gjord samtidigt med anmälan i den främmande staten;

6) vägras registrering på grund af 4 § 5 mom. och styrker sökanden efter stämning å den, som innehar rättigheten att begagna det förut anmälda eller registrerade märket, att detta märke ursprungligen är ett af sökanden brukadt märke, som annan tillegnat sig, må domstolen förklara sökanden berättigad att erhålla registrering med uteslutande rätt till märkets begagnande för det slag af varor, för hvilket han brukade märket vid den tid då det ömsesidiga skyddet

inträdde. Talan härom må ej väckas senare, än sex månader från nämnda tid;

7) ingås aftalet med stat, hvars lagstiftning om varumärken öfverensstämmer med denna lag, kan Konungen derjemte förordna, att äldre varumärke, som i sådan stat är behörigen registrerad och som endast eller hufvudsakligen består af siffror, bokstäfver eller ord, hvilka ej utmärka sig genom egendomlig form, skall, när det skyddas i den främmande staten, här i riket njuta det särskilda skydd, att andra ej må använda samma siffror, bokstäfver eller ord såsom varumärke för samma slags varor, med mindre de begagnat dem innan det ömsesidiga skyddet inträdde. Ej må dock någon härigenom hindras att såsom varumärke begagna begynnelsebokstäfverna till sitt namn eller sin firma. Registrering med sådan verkan, som här sägs, må endast ega rum inom viss tid, som bestämmes af Konungen.

17 §.

Närmare föreskrifter om varumärkesregistret, registreringstidningens utgifvande samt tid och sätt för de i denna lag omförmälda kungörelsers offentliggörande meddelas af Konungen.

18 §.

Tvist om varumärke instämmes till den rätt, hvarunder svaranden har sitt hemvist, eller, då fråga är om främmande märke, till Stockholms rådstufvurätt.

19 §.

Böter, som ådömas enligt denna lag, tillfalla kronan; saknas tillgång till böternas fulla gäldande, förvandlas de enligt allmän strafflag.

20 §.

Denna lag skall gälla till efterrättelse från och med den 1 Januari 1885.»

Lag-Utskottet, till hvilket denna proposition blifvit af Kamrarne öfverlemnad, får hänvisa till den af föredragande departementschefen till statsrådsprotokollet den 30 sistlidne Januari gjorda erinran om Riksdagens underdåniga skrifvelse den 9 Maj 1876, hvori Riksdagen anhöll, att Kongl. Maj:t täcktes vidtaga åtgärder för utarbetande af en fullständig handelslag för Sverige, äfvensom egna omsorg deråt, att öfverensställmelse, så vidt ske kunde, med motsvarande norsk och dansk lagstiftning dervid åstadkommes. Det gemensamma lagstiftningsarbete, som med anledning af Riksdagens sålunda uttalade och af Kongl. Maj:t äfvensom af norska och danska regeringarna omfattade önskan kommit till stånd, har, såsom känt är, redan burit frukt i antagande år 1880 af vexellagar af lika innehåll för de tre rikena. Efter framställning från svenska regeringen angående det internationella arbetets fortsättande hafva inom hvartera af rikena komiterade blifvit tillsatta för utarbetande af förslag till författningar angående handelsfirma och procura, samt angående skydd för varumärken, och bemyndigades de särskilda rikenas komiterade att med hvarandra sammanträda för att söka åstadkomma så vidt möjligt öfverensställande lagförslag i de angifna ämnena. Komiterade, hvilka först sysselsatt sig med den del af uppdraget, som afsåg lagen om varumärken, hafva under den 12 Augusti 1882 afgifvit ett förslag till lag angående skydd för varumärken, hvilket förslag sedermera undergått granskning i de särskilda rikenas vederbörande regeringsdepartement samt i Sverige af Högsta Domstolen. Efter ömsesidiga jemkningar har man förenat sig, med några undantag, om den lagtext, hvilken nu af Kongl. Maj:t föreslås till Riksdagens antagande.

Utskottet har vid granskning af ifrågavarande lagförslag funnit detsamma böra godkännas och åberopar i sådant afseende dels ofvannämnda komitébetänkande af den 12 Augusti 1882, dels ock de skäl, som finnas anförda i de handlingar, hvilka äro bifogade den Kongl. propositionen.

Då Utskottet funnit så väl Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegii utlåtande i ärendet af den 28 November 1882, som ock Fullmäktiges i Jernkontoret yttrande af den 19 Oktober samma år kunna lända till ytterligare upplysning i ämnet, har Utskottet fogat dessa handlingar vid detta utlåtande. Utskottet erinrar dessliques här, att Pariserkonventionen af den 20 Mars 1883 angående bildande af en förening till skyddande af industriell eganderätt finnes i öfversättning bilagd Utskottets förut afgifna utlåtande N:o 35.

Utskottet hemställer,

att Kongl. Maj:ts nu förevarande förslag till lag om skydd för varumärken må af Riksdagen antagas.

Stockholm den 20 Mars 1884.

På Lag-Utskottets vägnar:

AXEL BERGSTRÖM.

Bilagor till Lag-Utskottets Utlåtande i anledning af Kongl. Maj:ts proposition N:o 21, med förslag till Lag om skydd för varumärken.

I.

Till Konungen.

Sedan Eders Kongl. Maj:t genom nådig remiss befalt Sitt och Rikets Commerce-Collegium att, efter vederbörandes hörande, afgifva underdånigt utlåtande öfver de af en, utaf Svenske, Norske och Danske män sammansatt komité utarbetade förslag till lag angående skydd för varumärken och till förordning om införande af nämnda lag och hvad i afseende derå iakttagas skall, äfvensom till ändrad lydelse af § 16 uti 22 kapitlet af svenska strafflagen, och Collegium i cirkulär den 12 sistförflutna September anmodat Öfverståthållare-embetet och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i samtliga länen samt magistraterna i Södertelge, Upsala, Nyköping, Eskilstuna, Torshälla, Linköping, Norrköping, Vadstena, Motala, Jönköping, Vexjö, Kalmar, Oscarshamn, Visby, Karlskrona, Karlshamn, Kristianstad, Malmö, Landskrona, Ystad, Lund, Helsingborg, Halmstad, Göteborg, Uddevalla, Venersborg, Borås, Alingsås, Mariestad, Lidköping, Sköfde, Karlstad, Kristinehamn, Örebro, Vesterås, Sala, Arboga, Köping, Falun, Gefle, Söderhamn, Hudiksvall, Hernösand, Sundsvall och Luleå, en hvar af dessa myndigheter, i hvad på den ankomme, att, efter det dels ej mindre förening af sådan beskaffenhet, som i § 13 af nådiga förordningen den 18 Juni 1864 angående utvidgad näringsfrihet finnes omförmäld, än ock öfrige vederbörande i staden äfvensom sågverks- och trävaruexportföreningen i Stockholm, dels vederbörande industriidkare såväl i köpingarna som på landet inom länen, lemnats tillfälle att, inom viss, dem förelagd tid, öfver i fråga varande lagförslag sig yttra, de till följd deraf afgifna yttranden senast vid utgången af nästlidne Oktober månad till Collegium insända, eller, om yttranden icke inom förelagd tid afgifvits, Collegium, likaledes vid utgången af nyss nämnda månad, derom underrätta; så hafva Öfverståthållare-embetet och Eders Kongl. Maj:ts Befallningshafvande i Skaraborgs län samt magistraterna i Upsala, Norrköping, Vadstena, Jön-

köping, Vexjö, Visby, Karlskrona, Malmö, Halmstad, Göteborg, Vesterås och Gefle insändt till dem inkomna yttranden i ämnet; hvaremot af öfrige befallningshafvande och magistrater, från hvilka skrivelser hittills ingått, blifvit anmaldt, att vederbörande icke begagnat sig af det lemnade tillfället att i ärendet sig yttra.

Med öfverlemnande af de sålunda till Collegium inkomna skrivelser och yttranden jemte det utlåtande, Herrar Fullmäktige i Jernkontoret efter anmodan afgifvit, får Collegium, som härjemte återställer remissakten, i underdånighet redogöra för de anmärkningar, som vid granskningen af ifrågavarande förslag hos Collegium förekommit.

1:o. *Förslaget till lag angående skydd för varumärken.*

§ 1.

Enligt förslaget i denna del skulle en hvar, som här i riket »tillverkar» eller säljer varor, genom registrering, »i enlighet med denna lags föreskrifter» förvärfva uteslutande rätt att begagna särskildt varumärke; men då i de af komiterade författade motiv till omförmälda lag och författningsförslag antydes, att rättigheten till varumärkes begagnande icke borde vara inskränkt till vissa klasser af näringsidkare, utan skulle tillkomma dem alla, såväl fabrikanter och handlande som handtverkare och idkare af jordbruks- med flera näringar, mot hvilken åsigt Collegium icke har något att erinra, lär deraf följa, att uttrycket tillverka icke är tillräckligt omfattande, enär t. ex. producenten af jordbruksalster icke kan sägas hafva tillverkat de varor, han till salu utbjuder. För att förekomma en oriktig uppfattning af skyddsrättens omfång synes således vara nödigt, att det anmärkta uttrycket fullständigas sålunda, att en hvar, som tillverkar eller eljest frambringar varor, förklaras, lika med den, som säljer sådana, kunna förvärfva uteslutande rätt att begagna särskildt varumärke. Härjemte må anmärkas, att de å första och andra raderna förekommande orden »jemte den honom tillkommande rätt» skulle lämpligen kunna utbytas mot: *jemte det han eger.*

§ 2.

Som denna § eger samband med § 2 i förslaget till förordning om införande af lagen angående skydd för varumärken m. m., föranleder den förra §:n icke någon särskild erinran af Collegium.

§ 3.

Uti denna § föreslås, att den, som vill låta registrera varumärke, skall till registreringsmyndigheten ingifva eller i betaldt bref insända skriftlig ansökan i ämnet; och till stöd för detta förslag anföres i motiven (sid. 25), att rättigheten för sökanden att insända handlingarna med posten, som för Sverige vore en nyhet, ansetts påkallad såväl med hänsyn till allmänhetens bekvämlighet, som deraf att detta förfaringsätt vore i allmänhet tillåtet vid de båda andra ländernas embetsverk. Hvad detta senare skäl beträffar, lärers detsamma icke kunna tillmätas någon afgörande vikt; och, i fråga om allmänhetens bekvämlighet, torde densamma icke böra tillgodoses med uppoffring af det förfaringsätt, som i allmänhet är brukligt vid svenska embetsverk. Men enligt Collegii åsigt skulle den så kallade bekvämligheten icke tillföras någon vinst i berörda hänseende. En mångårig erfarenhet har nemligen ådagalagt, hurusom äfven de enklaste formella föreskrifter ej sällan af sökande icke iakttagas. Genom den nu stadgade skyldigheten för en hvar att sjelf eller genom ombud ingifva ansökning i den angelägenhet, hvarföre han påkallar vederbörande embetsverks pröfning, beredes ofta nog en personlig beröring emellan verkets embets- och tjenstemän, å ena sidan, och sökanden å den andra, hvarigenom de i en ansökning eller i bilagorna till densamma befintliga formella brister utan omgång och tidspillan kunna afhjelpas, och som i förekommande fall visat sig vara till verklig fördel för de sökande, och, långt ifråu att fördröja ärendenas handläggning och afgörande, tvärtom befordrat desamma. Jemväl må icke förbises, att varumärken af lika utseende kunna med posten samtidigt inkomma till registreringsmyndigheten, hvarvid naturligtvis måste uppstå den fråga, hvilketdera af dem skall, enligt stadgande i näst följande § 4, ega företräde, enär detta väl icke lärers böra bero af den ordning, hvori de inkomna brefven blifvit brutna; och då i öfrigt torde kunna antagas, att komiterade med den föreslagna nyheten icke åsyftat att göra den registrerande på en gång till ombud för sökanden och till domare öfver hans framställning, tillstyrker Collegium att de ofvan anförda orden »eller i betaldt bref insända» må uteslutas.

Hvad angår den uppgift, ansökningen skall innehålla, synes densamma för vinnande af ordning och reda samt till förekommande af tänkbara missbruk, böra styrkas i afseende å sökandens yrke och firma, der sådan uppgifves, äfvensom då namn å fast egendom i varumärke intagits, sökandens egande rätt till densamma. Ett tillägg af sådant innehåll är så mycket mera af nöden, som, enligt § 4, varumärke ej

må registreras, om deri obehörigen intagits annat namn eller annan firma än sökandens eller namnet på annans fasta egendom.

Beträffande §:ns innehåll i öfrigt hafva komiterade (sid. 26) yttrat bland annat, att, enär färger ofta inginge såsom en vigtig beståndsdel i ett märke och de i allmänt förvar befintliga märkena derför borde jemväl i detta afseende vara till ledning för bedömande af likhet med andra märken, komiterade för de exemplar, som skola vid ansökan fogas, begagnat uttrycket »afbildning» för att dermed utmärka, att i dem skola återgifvas jemväl färgerna i ett märke. Under erkännande af, att motivet för detta förslag är väl grundadt, vill det synas Collegium, att ordet afbildning i och för sig icke tydligt angifver den åsyftade meningen och att, till förekommande af en annan uppfattning härom, uttryckligen bör föreskrifvas, att, då färger ingå i ett varumärke, dessa skola i afbildningen tydligen återgifvas. Minsta höjden och bredden af en sådan afbildning torde äfven böra bestämmas.

Då vidare det lærer få antagas, att komiterade med den i sista stycket af §:n införda föreskrift rörande det sätt, hvarpå en sökande skall få del af intyg, att hans ansökning emottagits, icke åsyftat, att registreringsmyndigheten skulle sjelf »aflemna» ett sådant intyg, torde det citerade ordet böra utbytas mot *utlemna*, och hvad slutligen vidkommer stadgandet, att intyget äfven skall innehålla uppgift om tiden för en ansökans emottagande, lærer, till förekommande af den kollision, som måste uppstå för det fall, att varumärken af lika utseende på en och samma dag anmälas, stadgandet böra fullständigas sålunda, att intyget skall innehålla uppgift ej mindre om dagen, då ansökningen emotogs, utan äfven om den tid å dagen, detta egde rum, hvilket komiterade, att sluta af deras å sid. 28 anförda motiv i denna del, också synas hafva afsett. Af skäl, som Collegium i det föregående framhållit, följer, att det föreslagna åliggandet för den registrerande att i förut-satt fall till sökande med posten öfversända oftanämnda intyg icke kan af Collegium förordas.

§ 4.

I fråga om de omständigheter, som enligt denna § skulle utgöra hinder mot ett varumärkes registrerande, förekommer i första rummet det fall, att det anmälda märket består endast af siffror, bokstäfver eller ord, »som icke utmärka sig genom egendomlig form.» Komiterade hafva (sid. 28—29) framhållit, att de med citationstecken utmärkta orden icke återfinnas i åtskilliga, af dem uppgifna främmande lagar eller i vissa

likaledes antydda förslag i ämnet; men, enligt komiterades mening, skulle detta blott vara en skenbar olikhet, enär de omförmälda lagarne och förslagen skulle förstås så, att registrering borde vägras för märke, som uteslutande bestode af vanliga siffror eller af vanliga bokstäfver eller af ord, bildade af sådana bokstäfver eller af vanliga sammanställningar af sådana siffror, bokstäfver eller ord; i sammanhang hvarmed komiterade anför, bland annat, att till bokstäfver, som utmärkte sig genom egendomlig form och således kunde godkännas såsom varumärken, skulle, enligt förslaget, räknas alla bokstäfver af icke i landet brukliga typer, såsom koptiska, arabiska, kinesiska och vissa ryska bokstäfver, runor m. m., likasom alla med arabesker utsirade eller konstnärligt bildade bokstäfver. Då nu emellertid det icke lärers kunna bestridas, att vanlig skriftstyl kan hafva en i ögonen fallande egendomlig form, och då det kan anses tvifvelaktigt, om icke den numera obrukliga äldre svenska skriftstilen består af bokstäfver, som utmärka sig genom egendomlig form, synes det föreslagna stadgandet vara allt för obestämdt för att kunna, i öfverensstämmelse med komiterades i motiven uttalade mening, uppfattas af den, som till registrering anmäler, eller af den, som har till åliggande att bedöma ett varumärkes beskaffenhet uti nu i fråga varande hänseende; och då härtill kommer, att, hvilket komiterade sjelfve uppgifvit, förslaget i denna del icke eger stöd i de af dem åberopade lagar och lagförslag, hemställer Collegium, att de anmärkta orden må få utgå, dock under den af Collegium i dess utlåtande öfver de af Eders Kongl. Maj:t den 11 Maj 1877 utsedde komiterades afgifna förslag till förordning angående skydd för varumärken, § 2, antydda förutsättning, att ett förbud mot registrering af märke, som uteslutande består af bokstäfver eller siffror, icke eger tillämpning å märke, som är afsedt att anbringas å sågade eller huggna trävaror

Vidare skulle registrering af varumärke, som innehåller offentliga vapen eller märken, ej vara tillåten, hvilket förbud, enligt hvad komiterade yttrat (sid. 30), borde förstås sålunda, att detsamma icke afsåge blott inhemska vapen eller märken, men att, då det måste förutsättas, att registratorn enligt regeln hade tillräcklig kännedom endast om inländska vapen eller märken och följaktligen i allmänhet icke på tjenstens vägnar nekade registrering för andra, utväg anvisats i § 10 att, derest offentliga vapen och märken blefve registrerade, få de senare utstrukna ur registret; i sammanhang hvarmed komiterade anför, dels att af de begagnade ordalagen följde, att enskilda vapen eller märken skulle kunna registreras, om icke enskilds eller familjens rätt trädde

för nära, dels ock att utställningsmedaljer, hvilka ofta intoges såsom underordnade delar i de näringsidkares varumärken, som fått belöningsgarna, icke med en sådan anordning utgjorde hinder för ett varumärkes registrering, ehuru en dylik registrering naturligtvis icke uteslöte andra, som hade samma rätt till medaljernas begagnande, från att upptaga dem jemväl i sina märken. Den af komiterade sålunda lemnade förklaring öfver deras uppfattning af det föreslagna stadgandets innehåll synes tillräckligen ådagalägga alla de vanskligheter, detsamma måste vid tillämpningen vara underkastadt. I synnerhet gäller detta uttrycket »märken», och komiterade hafva icke heller lemnat någon upplysning om den betydelse, detta uttryck bör enligt deras mening ega. Den här ofvan nämnda komitén hade i sitt omförmälda förslag, § 2, motsvarande komiterades nu i fråga varande, använt ordet »stämpel», hvilket uttryck synes vara att föredraga framför det nu föreslagna. Men äfven uttrycket »offentliga vapen» torde böra närmare bestämmas och begränsas för att icke ett alltför fritt fält måtte lemnas för och oundvikliga svårigheter uppstå vid bedömandet af, huruvida ett varumärke i nu berörda hänseende må till registrering godkännas eller icke. Det kan nemligen ifrågasättas, om till offentliga vapen böra räknas, utom riksvapnet och landskapens vapen samt embetsverkens och domstolarnes sigill, äfven de sigill, som understundom i vissa handlingar begagnas af kommunerna. Emellertid måste å andra sidan medgifvas, att ett stadgande i nu afsedda syfte icke kan undvaras, såvida man vill förekomma de missbruk eller förtydningar, som kunna uppstå derigenom, att vapen eller stämpel af nu i fråga varande beskaffenhet skulle kunna utgöra en framstående del af ett varumärke. Efter öfvervägande därför af skälen för och emot införandet i §:n af ett sådant stadgande har Collegium ansett sig kunna föreslå, att detsamma bestämmas och begränsas så till vida, att varumärke, hvilket innehåller sådana offentliga vapen eller stämplat, som äro allmänligen kända, icke må registreras, hvaraf således skulle följa, att registrering af varumärke, hvari intagits sådana utländska offentliga vapen eller stämplat, som kunna antagas vara allmänligen kända, icke heller skulle vara tillåten. Derest undantag från den allmänna regeln i berörda hänseende skulle medgifvas för utställningsmedaljer, hvarför skäl icke saknas, lärer detta också böra uttryckligen angifvas.

§ 5.

Vidkommande komiterades förslag i denna §, i hvad det afser skyldighet för vederbörande att, i enlighet med föreskriften i § 3, del-

gifva sökanden beslut, som innefattar vägran af ett varumärkes registrerande, åberopar Collegium sitt här ofvan i enahanda afseende vid anmärkningarne under sagda § afgifna yttrande, på grund hvaraf Collegium hemställer, att första stycket af förevarande § endast må innehålla, att beslutet med skälen därför skall skriftligen affattas och sökanden i vanlig ordning tillhandahållas; hvarjemte och i öfverensstämmelse med 1877 års komitéförslag, § 4, torde böra bestämmas, att sökande i det förutsatta fallet eger att återfå de i § 3 stadgade afgifter.

Enligt innehållet af §:ns senare del skulle sökande ega att å tretionde dagen »från beslutets delfående» hos Konungen klaga öfver beslut, hvarigenom registrering af anmältdt varumärke blifvit honom vägrad; men, derest lydelsen af §:ns föregående moment skulle blifva sådan den af komiterade föreslagits, lärer vara uppenbart, att, då det icke med någon säkerhet kan utrönas, när den, som är sinnad att i slika fall anföra klagan, fått del af beslutet och han således vore oförhindrad att uppgifva tiden, då delfäendet egde rum, honom komme att förunnas en i sjelfva verket obegränsad tidrymd för sin besvärstalans anhängiggörande. Under nu antydda förutsättning lärer därför stadgandet i afseende å besvärstidens längd böra affattas i hufvudsaklig öfverensstämmelse med de motsvarande norska och danska förslagen.

§ 6.

Hvad komiterade afsett med det i denna § förekommande uttrycket »det allmännas försorg» torde kunna återgifvas med de, såsom det vill synas, förslagets syfte bättre motsvarande orden: *under offentligt inseende*.

§ 7.

Derest Collegii anmärkning i afseende å det i § 4 förekommande uttrycket: »som icke utmärka sig genom egendomlig form» vinner afseende, skulle dessa ord äfven ur förevarande § uteslutas.

§ 8.

Vid innehållet af denna § finner Collegium sig endast böra göra den erinran, att om en rörelse öfverlåtes af, eller öfvergår från, en till annan egare, och rättigheten till registrerad varumärke då äfven öfvergår till

den nye egaren, detta förhållande synes böra inom viss bestämd tid hos registratören anmälas, vid påföljd att varumärksskyddet eljest upphör.

§ 9.

Beträffande rättigheten för den, som vill förnya registrering af varumärke, att med posten till den registrerande insända skriftlig anmälan i ämnet, och skyldigheten för vederbörande att derom meddela intyg, på sätt i § 3 blifvit föreslaget, åberopas hvad Collegium här ofvan yttrat vid anmärkningarna i hit hörande delar af sagda §.

§ 10.

Motivet för förslaget i första stycket af denna § synes icke vara på tillfredsställande sätt angifvet. Att Konungen, såsom den högsta administrativa myndigheten här i landet, kan förordna om ett varumärkes afförande eller »utstrykning», såsom det heter, ur registret, lär väl icke vara af nöden att särskildt antyda. När besvär anföras öfver den registrerandes åtgärder eller de beslut, han på grund af § 4 meddelar, faller af sig sjelft, att hvad Konungen i ett eller annat afseende pröfvar godt besluta skall lända till efterrättelse, likasom att ett Konungens beslut rörande ett varumärkes afförande kommer att i en eller annan form delgifvas den registrerande myndigheten. Om, såsom komiterade föreställt sig (sid. 37), utländskt offentligt vapen eller märke blifvit i varumärkesregistret intaget och anmärkning deremot förekommer från en främmande stats sida, lär förhållandet väl blifva enahanda. Hafva komiterade tänkt sig, att registreringsmyndigheten eller allmän åklagare skulle uppträda för att föra talan i något föresatt fall, synes detta hafva bort uttryckligen föreskrifvas. Collegium finner emellertid, vid nu anförda förhållanden, det föreslagna stadgandet i sin helhet vara öfverflödigt och därför kunna utgå.

I öfverensstämmelse med hvad i § 12 i Kongl. förordningen angående patenter den 19 Augusti 1856 är föreskrifvet, synes i senare stycket af förevarande § böra införas föreskrift derom, att, derest domstol besluter registreringens upphäfvande, beslutet skall af domstolen insändas till den registrerande myndigheten.

§ 11.

På grund af hvad Collegium i det föregående anført anser sig Collegium icke kunna tillstyrka det i senare momentet af denna § in-

tagna stadgande att, när Konungen förordnat om ett varumärkes »utstrykning», registreringsmyndigheten skall derom underrätta den, för hvilken registreringen skett; hvaremot Collegium föreslår, att i det förutsatta fallet kungörelse, i enlighet med föreskrifter i förra delen af §:n, må utfärdas. Uttrycken »utstrykas» och »utstrykning» torde kunna ersättas af *afföras* och *afförande*.

§ 12.

Då, enligt Collegii åsigt, författningen i fråga endast bör angifva villkoren och sättet för erhållande af skydds rätt för varumärken, synes denna §, som handlar om fall, hvilka tillhöra allmänna lagens område, och för hvilkas pröfvande och afgörande domstols åtgärd måste påkallas, endast böra innehålla hänvisning till hit hänförliga stadganden i lagen, som, derest så erfordras, må ändras eller fullständigas för ernående af hvad med förslaget åsyftats. Under förutsättning af att denna åsigt hvilar på giltig grund och att §:n i öfverensstämmelse härmed ändras, förefinnes icke vidare någon anledning att till allmän lag hänföra denna författning; hvarföre, och då den under sagda förutsättning uteslutande tillhör den gren af lagstiftningen, hvarom stadgas i § 89 af Regeringsformen, densamma synes efter vanligt bruk böra benämnas förordning.

§ 13.

Det å andra raden af denna § förekommande och, såsom det vill synas, mindre egentliga uttrycket »eftergör — — — firma» torde endast böra påpekas.

§ 14.

Den fråga, som utgör föremål för bestämningarna i denna §, eller att föreskrifterna i den så kallade lagen skulle, under förutsättning af ömsesidighet, kunna af Konungen förklaras gälla för medborgare i en främmande stat, synes redan vara afgjord genom de öfverenskomelser, som för sådant ändamål kommit till stånd emellan Sverige och Norge samt vissa andra länder. Så har enligt de den 25 Juni 1872 i Berlin utväxlade deklARATIONER emellan de förenade konungarikena och Tyska kejsarriket blifvit aftaladt, att, beträffande märken eller etiketter på varor eller deras omslag, mönster- och fabriks- eller han-

delsstämplar, svenskar och norrmän i Tyskland samt tyskar i Sverige och Norge skola åtnjuta samma skydd som landets egna innevånare, samt att åtal icke skall kunna anställas för begagnandet i det ena landet af det andra landets fabriksstämplar i det fall, att tillkomsten af dessa stämplar i det land, der varorna tillverkas, förskrifver sig från en äldre tid än den, då rättigheten att begagna samma stämplar behörigen vunnits inom det land, dit varorna införas. En häremot svarande öfverenskommelse återfinnes i artikeln 12 af 1865 års handelstraktat emellan Sverige och Norge samt Frankrike; men i nu gällande, den 30 December nästlidet år emellan sistnämnda länder afslutade handelstraktat, artikeln 13, som i första punkten öfverensstämmer med den förra delen af nyss åberopade stadgande, föreskrifves tillika, dels att i afseende å fabriks- och handelsstämplar skall tillämpas hvad i samma artikel stadgas om den uteslutande rätten att använda industriellt mönster eller modell, dels att denna rätt icke medgifves de förenade rikenas undersåtar i Frankrike, ej heller fransmän i Sverige och Norge, för längre tid än den, som, enligt landets lagar, är bestämd för landets egna undersåtar, dels att industriella mönster eller modeller, som blifvit för allmänheten tillgängliga inom det land, der de tillkommit, icke kunna blifva föremål för uteslutande användningsrätt inom det andra landet; hvarefter i artikeln 14 stadgas, att om det ena fördragsslutande landets innevånare vilja i det andra landet tillförsäkra sig eganderätten till märke, modell eller mönster, skola de uppfylla de formaliteter, som i sådant afseende finnas i de fördragsslutande staternas respektive lagar föreskrifna, äfvensom att de fabriksmärken, å hvilka bestämmelserna i nämnda artiklar ega tillämpning, äro sådana, hvilka inom de respektive länderna lagligen tillhöra de industriidkare och handlande, som deraf sig begagna, det vill säga, såsom orden vidare lyda, »att ett svenskt eller norskt märkes beskaffenhet bör bedömas efter svensk eller norsk lag, likasom att ett franskt märkes beskaffenhet bör bedömas efter fransk lag». — Vid nu anförda förhållande synas de af komiterade i förevarande § föreslagna regler till iakttagande för de fall, att Konungen förklarar föreskrifterna i den svenska varumärkesförfattningen skola gälla för innevånare i en främmande stat, icke kunna tillerkännas någon egentlig betydelse: men under förutsättning af att Eders Kongl. Maj:t skulle finna, att §:ns innehåll icke må helt enkelt inskränkas till hvad uti lagen angående efterbildning af konstverk den 3 Maj 1867, § 7, och lagen angående egande rätt till skrift den 10 Augusti 1877, § 19, i enahanda afseende stadgas, anser sig Collegium böra framställa de anmärkningar, förslaget i denna del synes föranleda.

I inledningen till §:n talas om den, som drivver sådan näring, som i § 1 omförmäles; men någon näring finnes icke i sistnämnda § omförmäld. I den första af de föreslagna reglerna sägs, att ansökan skall åtföljas af bevis, att sökanden uppfyllt de villkor, som i den främmande staten fordras, för att bereda skydd åt varumärket, hvilken föreskrift torde böra ändras derhän, att sökanden skall styrka, att det af honom anmälda varumärket är lagligen registrerad i hemlandet, hvilket också komiterade, att sluta af ett yttrande i motiven (sid. 41), synas hafva afsett. Vidkommande sista punkten i regeln 3, enligt hvilken ett varumärke, som blifvit registrerad i den form, hvari det är gällande i den främmande staten, icke skulle skyddas i vidsträcktare mån eller för längre tid än i nämnda stat, läser, till ledning för registreringsmyndigheten, en närmare bestämning angående omfattningen af skyddet och tiden för detsammes bestånd vara nödig. I sammanhang härmed torde böra erinras, att komiterade i motiven (sid. 42) uttalat den åsigt, att, sedan ett främmande märke registrerats för vissa varor eller varuslag, registrering af samma eller ett detta väsentligen liknande märke, såsom inhemskt, icke borde vägras för den del af varuområdet, som icke blifvit för det först nämnda märket upptaget. Denna åsigt kan icke sägas hafva fått något bestämdt uttryck i författningstexten; och då den står i strid med den, enligt Collegii uppfattning, riktiga samt äfven af komiterade hyllade grundsats, att varumärken skola vara generella och icke omfatta endast vissa varuslag, anser Collegium förslaget i denna del icke böra lemna rum för en annan tydning.

§ 15.

Enligt denna § skulle det åligga registreringsmyndigheten att till den tid, då lagen trädde i kraft, i varumärkesregistret intaga afbildningar af de för vissa jerneffekter af bergsöfverstryrelsen godkända stämplor och bistämplor, som vid nämnda tid egde bestånd. Härvid är att märka, att dessa stämplor uppgå till ett antal af mer än 2,000 st. samt att visshet saknas, huruvida alla dessa, af hvilka åtskilliga tillkommit redan under äldre tider, ännu verkligen äro i bruk. Med afseende å den sålunda omförmälda talrikheten af berörda stämplor, skulle det naturligtvis blifva ett ganska kostsamt och, i den mån stämplarne icke längre begagnades, äfven ändamålslost arbete att till varumärkesregistret öfverföra alla af bergsöfverstryrelsen beviljade och icke sedermera aflysta stämplor; och Collegium hemställer därför, att det må åläggas vederbörande att hos registreringsmyndigheten inom viss tid

efter det författningen trädte i kraft anmäla de dittills tillkomna stämp-
lar och bistämp-
lar, som de vilja å sina tillverkningar använda, äfven-
som att denna preskriptionstid bestämmes till ett år, räknadt från nyss
nämnda tidpunkt, hvilken tidrymd äfven torde böra utsättas för det i
andra stycket af denna § angifna fall.

Beträffande det i tredje stycket af §:n förekommande uttrycket:
»som icke utmärka sig för egendomlig form», åberopas hvad i det före-
gående blifvit yttradt emot lämpligheten af att använda detta uttryck.
Vidare och då, under det i samma stycke tillerkännes uteslutande rätt
till visst varumärke, som före registreringen blifvit af en näringsidkare
för viss näring begagnadt, tillika är medgifvet, att annan näringsidkare
kan med begynnelsebokstäfverna af sitt namn eller sin firma beteckna
af honom tillverkade eller till salu hållna varor, skulle härigenom kunna
inträffa, att rätten till märket för den förre näringsidkaren icke ens
inom hans näringsgren blefve uteslutande gällande; hvadan till före-
kommande häraf, förslaget i denna del synes böra undergå ändring.

Med hänsyn till det nyss anförda, och enär lydelsen af sista
stycket i denna § skulle kunna leda dertill, att uti det i §:n förutsatta
fall af kollision emellan tvenne eller flere hvarandra liknande varumär-
ken stadgandet icke skulle vara tillämpligt i den händelse, att någon
begagnade ett till registrering icke anmält varumärke, hvilket egde
likhet med ett sådant, som vore registrerat, synes, till undvikande af
en sådan uppfattning, stadgandet böra i anmärkta hänseendet förtydligas.

2:o. *Förslaget till förordning om införande af lagen angående
skydd för varumärken och hvad i afseende derå skall iakttagas.*

§ 1.

I betraktande af de flera förberedande åtgärder, som äro nödiga
vid införandet af en ny författning angående skydd för varumärken,
föranleder innehållet af denna § endast den hemställan, huruvida icke
Eders Kongl. Maj:t må i nåder finna godt, att tiden emellan författning-
gens utfärdande och densammas trädande i kraft icke varder alltför
knappt tillmätt.

§ 2.

Enligt denna § skulle Commerce-Collegium tills vidare utgöra
den i den så kallade lagen angående varumärken omförmälda registre-
ringsmyndighet. För detta förslag är icke något motiv angifvet och

frågan om den myndighet, hvilken registreringsbestyret skulle tillhöra, synes, såvidt af komiterades framställning i inledningen till deras betänkande i ämnet kan slutas, icke hafva utgjort någon del af det komiterade lemnade uppdrag, likasom det torde få antagas, att sjelfva frågans beskaffenhet varit temligen främmande för de norske och danske män, hvilka i komitén deltagit. Då under en lång följd af år hos statsmakterna kommit under öfvervägande, om och huruvida Collegium skulle med sin verksamhet fortfara eller ett annorlunda benämndt och organiseradt embetsverk öfvertaga dess göromål, eller om Collegium skulle indragas utan att i en eller annan form ersättas, hvilket äfven i offentliga handlingar under de senare åren blifvit uttaladt, torde det icke vara nödigt att anföra skäl för olämpligheten af hvarje förslag, hvarigenom Collegii nu varande och i allt för olika riktningar gående göromål skulle ökas. Dessa göromål hafva under den senare tidrymden i högst betydlig grad tillväxt och det fordras en ganska stor ansträngning af Collegii ledamöter och fåtalige tjenstemän för att kunna medhinna deras handläggande och expedierande. Äfven med hänsyn till dessa förhållanden lär till Collegii mångahanda bestyr icke böra läggas handhafvandet af en ny kategori af ärenden, som är väsentligen främmande för Collegii öfriga verksamhet. Att dessa ärenden icke skulle kunna handläggas utan en tillökning af tjenstemännens antal är gifvet, likasom det icke skulle vara med billighet öfverensstämmande, att de tjenstemän, hvilka kunde komma att för det nya bestyret tillsättas, skulle vara underkastade den osäkerhet i aflöningsförhållanden, som är en följd af den i nådigt bref den 5 Juli 1867 Collegium i nåder meddelade föreskrift.

Hvad slutligen angår komiterades förslag till ändrad lydelse af § 16 i 22:a kapitlet Strafflagen, så när det torde få antagas, att detta lagstiftningsärende i dess helhet varder till utlåtande af Högsta Domstolen öfverlemnadt, lär det icke tillhöra Collegium att i fråga om berörda ändringsförslag sig yttra.

Underdånigst

J. Sjöberg.

C. Fr. Wærn.

l. s.

Arvid Faxæ.

Stockholm den 28 November 1882.

II.

Till Kongl. Maj:ts och Rikets Kommerskollegium!

I följd af Kongl. kollegii, uti skrifvelse den 12 nästlidne September, Fullmäktige i Jernkontoret gifna anmodan att sig utlåta öfver ett af danske, norske och svenske komiterade uppgjordt förslag till Lag angående skydd för varumärken med dertill hörande särskilda författningsförslag, få Fullmäktige äran anföra följande:

Hvad som vid granskning af ifrågavarande lagförslag i främsta rummet fäst af Fullmäktiges uppmärksamhet, är att den i Sverige af ålder stadgade skyldighet för hvarje jern tillverkare att låta stämpla sin tillverkning, enligt förslaget, skulle för framtiden upphöra.

Frågan om borttagande af stämpeltvånget för jern effekter är icke ny, utan har, såsom i komiterades utlåtande också angifves, för omkring 20 år sedan utgjort föremål för Brukssocietetens bepröfvande. Den förekom då i sammanhang med väckt förslag om upphäfvande af vissa föreskrifter med afseende å tillverkningsstämpels anbringande på fabriks- och handtverksvaror i allmänhet; och, som det underdåniga utlåtande, Brukssocietetens vid nämnde tillfälle under den 5 Juni 1862 i ämnet afgaf, närmare utreder frågan om nyttan och behöfligheten af stämpeltvångets fortvaro, tillåta sig Fullmäktige att här redogöra för det hufvudsakliga innehållet af samma utlåtande.

Brukssocietetens yttrade, att då genom gällande lagstiftning jernhandteringen blifvit stäld i likhet med annan fabriksrörelse, kunde vid frågans första betraktande det visserligen synas vara i sin ordning, att enahanda föreskrifter, hvilka gälde för stämpling af fabriksalster i allmänhet, borde tillämpas äfven i afseende å jern effekter och att följaktligen, om stämplingsskyldigheten för de förra borttoges, åliggandet att förse jern effekter med tillverkningsställets stämpel jemväl borde försvinna. Men ett närmare öfvervägande af förhållandena skulle, enligt Brukssocietetens tanke, tvifvelsutan ådagalägga att jern effekter i följd af deras beskaffenhet vore i stort och oafvisligt behof af en kontrollerande stämpel. Med jern effekter från olika tillverkningsställen egde nemligen det särskilda förhållande rum, att de, ehuru till inre egenskaper och användbarhet i väsentlig mån från hvarandra afvikande, likväl, hvad form, dimensioner och det yttre utseendet beträffade, oftast

vore alldeles lika. Den inre beskaffenheten af olika tillverkningar kunde icke genom blotta påseendet bedömas, och därför utgjorde äfven vid köpslut om jern vissheten angående jernets rätta tillverkningsställe hufvudsakligaste grunden för aftalet. En sådan visshet vunnes genom stämpeln, hvilken på samma gång den skyddade tillverkaren mot obehörigt intrång i hans rörelse, lemnade konsumenten den säkraste ledning för bedömande af jernets godhet och användbarhet för olika ändamål samt följaktligen försäkrade honom att erhålla just den vara, han för sina behof åstundade. Genom stämplingsskyldighetens upphörande och tillåtelsen för jern tillverkare att, efter eget godtfinnande, å sin vara anbringa stämpel eller icke, skulle nämnda garanti på betänkligt sätt rubbas. De, hvilkas tillverkningar vunnit ett stadgadt och välförtjent anseende, skulle säkerligen ej underlåta att, äfven efter det en dylik tillåtelse meddelats, fortfarande begagna sina godkända stämplat, men att deremot tillverkningar af sämre och underordnad beskaffenhet i de flesta fall komme att utlemnas ostämplade i marknaden, vore mer än sannolikt, och härigenom skulle otvifvelaktigt många och grofva missbruk förändas och underlättas. Faran här af borde väl icke blifva särdeles stor, så länge jernet funnes inom landet, der gifna föreskrifter så väl till skydd emot missbruk att begagna redan beviljade stämplat, som äfven för vidmagthållande af ordning och kontroll vid nya stämplat beviljande tjenade till efterrättelse och kunde tillbörligen öfvervakas. Men af annan och större betydelse blefve frågan, när det besinnades, att jernet utgjorde en af våra förnämsta exportartiklar, och att efterlefnaden af här meddelade föreskrifter till skyddande af stämplat helgd icke kunde handhafvas, sedan jernet blifvit från svensk hamn utskeppadt. Missbruken kunde då mera svårligen hvarken kontrolleras eller förhindras. Det vore ej utan exempel att sådana missbruk redan egt rum på utrikes ort med svenskt stångjern, ehuru lyckligtvis blott i ringa mån, hvilket väl borde kunna tillskrifvas den omständighet att afhuggningen af de stämplade ändarne på stångjernet med der efter skeende ny stämpling af detsamma dels medförde någon kostnad, dels icke gerna kunde ske utan att bedrägeriet af stångjernets eget utseende röjdes. Men om skeppning till utrikes ort af ostämplat jern tillätes och allt det skydd mot missbruk, som stämpeln i sig innebure, sålunda blefve borttaget, så vore all anledning att befara, det en förkastlig spekulation icke skulle draga i betänkande att ofta och i stor skala begagna tillfället att medelst välkända stämplat anbringande på ostämplat svenskt jern af sämre beskaffenhet söka höja dettas värde; och då den utländska konsumenten härigenom funne sig gäckad i den

häftdvunna garanti och visshet, han genom stämpeln egt om svenska jerneffekters verkliga tillverkningsort och beskaffenhet för att anordna dem till sådana ändamål, hvartill de befunnits användbara, kunde ett sålunda uppkommet misstroende till förut begagnade och godkända stämplat icke förfela att medföra den svåraste rubbning i den kredit, som det svenska jernet i allmänhet eger.

Med afseende härå och då stämpling af jerneffekter här i landet sedan århundraden tillbaka egt rum utan att hafva föranledt olägenhet eller, Brukssocieteten veterligen, någonsin blifvit öfverklagad; då deremot många förvecklingar och mycken oreda skulle uppstå genom stämplingsskyldighetens upphörande i så måtto, som det icke torde kunna förekommas, att ostämplade jerneffekter från olika tillverkningsställen och af sins emellan olika beskaffenhet blefve under transporter äfvensom på vågarne inom riket sammanblandade och sedermera icke utan svårighet kunde åtskiljas, och då stämpelns anbringande icke vore med någon kostnad för tillverkaren förenad, förklarade Brukssocieteten sig hysa den öfvertygelse, att stämplingsskyldighetens afskaffande skulle, utan att medföra ringaste fördel, högst menligt inverka på svenska jernhandteringen, och att jerneffekters förseende med tillverkningsställets stämpel under därför stadgade kontroller dädanefter som dittills borde utgöra ett åliggande.

Såsom af Kongl. kungörelsen den 13 Juni 1862 inhemtas, fästades ock nådigt afseende å denna Brukssocietetens framställning. I nämnda förordning — hvarigenom, med upphäfvande af åtskilliga stadganden om skyldighet för vederbörande att med tillverkningsstämpel förse vissa fabriktillverkningar och handtverksvaror, förklarades att det på fabriks- och handtverksidkare sjelfve skulle få ankomma att, om de så för godt funne, på sina arbeten anbringa egna stämplat eller märken och dessa stämplat eller märkens utseende och beskaffenhet offentligen tillkännagifva — gjordes nemligen härifrån uttryckligt undantag för jerneffekter, i afseende å hvilkas stämpling i nåder bestämdes att hvad derom vore särskildt föreskrifvet skulle fortfarande gälla till efterrättelse.

Under den tid, som förflutit sedan ifrågavarande förslag sålunda pröfvades, hafva icke inträffat några förhållanden, som kunna gifva Fullmäktige anledning att frånträda den mening, Brukssocieteten i fråga om stämpeltvångets bibehållande uttalat. Fullmäktige åberopa hvad till stöd för denna mening här ofvan blifvit anfördt och anhålla att såsom tillägg dervid få erinra, att svenskt jern i allmänhet står i vida högre pris än den stora mängden af andra länders jernsorter; att äfven de särskilda svenska jernsorterna sins emellan ega ett mycket olika värde,

och att de egenskaper hos det svenska jernet, som förläna detsamma dess goda anseende, ofta kunna utrönas endast genom jernets bearbetning eller genom en längre tids begagnande af de fabrikater, som deraf blifvit framställda. För afnämare af en sådan vara är det naturligtvis af högsta vikt att kunna förlita sig på de stämplat, som å varan finnas anbragta, och säkerligen skulle afsättningen på utrikes ort af svenskt jern i hög grad försvåras, i fall missbruken genom anbringande af falska stämplat blefve allmänna än de för närvarande äro. Det lider intet tvifvel, att dylika missbruk skulle än mera vara att befara, derest det här blefve tillåtet att vågföra och till salu hålla icke stämplat svenskt jern, ty borthuggandet eller utplånandet af stämplat icke blott medför kostnader, utan måste äfven hos de arbetare, som dervid användas, framkalla en klarare insigt och tydligare medvetenhet om att de göra sig skyldige till delaktighet i ett bedrägligt förfarande, än om fråga endast vore att anbringa märke på en förut ostämplat vara, hvilket för andra slag af varor än jerneffekter ej sällan kan ske i icke brottslig afsigt. För svenska jernhandteringen och dess idkare anse Fullmäktige således det vara nyttigt och nödigt, att skyldigheten att förse jerneffekter med tillverkningsställets stämpel kommer att fortvara.

Enligt Kongl. förordningen den 12 Januari 1855 angående svenska jerneffekters stämpling gäller stämpeltvånget för tillverkningar vid hvarje sådan verkstad, som är inrättad för blåsning af tackjern eller för detsammas nedsmältning och beredning till smidigt jern eller för stålberedning eller för annan gröfre jernförädling. Fullmäktige vilja icke förneka, att ett eller annat slag af de många olikartade tillverkningar, som vid dylika verkstäder förekomma, kan utan afsevärd olägenhet undantagas från den nu föreskrifna allmänna stämplingsskyldigheten, men i någon närmare utredning af denna fråga hafva Fullmäktige ansett sig nu icke behöfva ingå, destomindre som de förändrade bestämmelser, hvilka må pröfvas lämpliga att härutinnan meddela, icke i någon händelse synas böra inflyta i den allmänna lag angående skydd för varumärken, hvarom föreliggande förslag handlar.

Med stöd af hvad nu blifvit anfördt hemställa Fullmäktige, att i den Lag angående skydd för varumärken, som i nåder beslutes, måtte föreskrifvas, att i afseende å stämpling af jerneffekter skall gälla hvad derom är eller framdeles varder särskildt stadgadt,

och att, såsom följd häraf, det af komiterade i § 4 af förordningen om införande af ifrågavarande Lag och hvad i afseende derå iakttagas skall intagna förslag om upphäfvande af ofvanberörda Kongl. förordning den 12 Januari 1855 och de författningar, som ändrat deri meddelade bestämmelser, måtte få förfalla.

För den händelse emellertid att Kongl. Maj:t, med upphäfvande af nu stadgade skyldighet för jernverksegare att förse sina tillverkningar med stämpel, skulle anse den nya lagen angående skydd för varumärken böra äfven inom jernhandteringen tillämpas, få Fullmäktige tillkännagifva, att de icke kunnat lemna utan uppmärksamhet den i § 4 af förslaget förekommande bestämmelse, att varumärke ej må registreras, om det består endast af siffror, bokstäfver eller ord, som icke utmärka sig genom egendomlig form. Enligt denna bestämmelse skulle för att såsom varumärke få användas siffror, bokstäfver eller ord det visserligen vara tillräckligt att omgifva dem med den enklaste ram eller dylikt; men härvid må erinras, att enligt förslaget en hvar skulle vara oförhindrad att med likadana siffror, bokstäfver eller ord, dock utan ram eller annat dylikt tillägg, stämpla sina jerneffekter, ehuru väl inregistrering af så beskaffade märken icke finge ega rum. Närmaste följden häraf synes Fullmäktige blifva, att jernstillverkare i allmänhet skulle finna det vara föga förenligt med ändamålet att såsom skyddsmärke begagna åtminstone sådana stämplor, som hufvudsakligen bestode af bokstäfver, ty på en rostig jernstång kan det vara svårt nog att riktigt urskilja bokstäfverna, och en dem omgifvande ring eller dylikt blifver allt för ofta oskönjbar, hvartill kommer det af erfarenheten bestyrkta förhållande, att många afnämare fästa sig endast vid bokstäfverna och ej anse ett tillägg af en ram eller dylikt såsom någon magtpåliggande skilnad. Nu kan emellertid redan den flyktigaste blick i stämpelboken för jernverken i Sverige nog samt öfvertyga en hvar huru begärliga i synnerhet bokstafsstämplor varit, och detta är i sjelfva verket mycket naturligt, emedan, såsom det tillgår vid stämplingen af gröfre tillverkningar t. ex. tackjern, smältstycken och stångjern, många figurer, som eljest skulle vara ganska tjenliga, blifva långt mindre tydliga än bokstäfver. Fullmäktige finna därför det icke vara lämpligt att, på sätt komiterade föreslagit, för blifvande stämplor å jerneffekter försvåra användningen af siffror, bokstäfver eller ord. Den till stöd för förslaget i denna del åberopade omständighet att märken, som uteslutande bestå af bokstäfver eller siffror, i vissa främmande länder icke få inregistreras, kan enligt Fullmäktiges förmenande icke utgöra tillräcklig anledning att här i Sverige förvägra skydds rätt för dylika märken å jerneffekter, enär det i allt fall står öppet för enhvar, som i det främmande landet vill förvärfva skydds rätt för sin tillverkning, att åt sig uttänka ett annat märke, emot hvars inregistrering derstädes hinder ej möter. För öfrigt torde med skäl kunna antagas, att antalet af nya stämplor för jerneffekter i Sverige kommer att under en temligen lång framtid blifva ringa i jämförelse med de många bokstafs- och sifferstämplor som här redan

förefinnas och för hvilka olägenheten att icke i omförmälda främmande länder kunna inregistreras skulle fortfarande kvarstå.

I betraktande af dessa omständigheter hemställa Fullmäktige, att föreskriften i § 4 mom. 1 af förslaget måtte förklaras icke böra ega tillämplighet å sådana märken för jerneffekter, som på grund af den nya Lagen kunna blifva till registrering anmälda, samt att § 7 i förslaget måtte förändras till öfverensstämmelse härmed.

I anledning af den i §§ 9 och 15 föreskrifna registreringsförnyelse föränlåtas Fullmäktige erinra att, jemlikt nu gällande stadganden angående stämpling af jerneffekter, hvarje stämpel, som af Bergsöfverstyrelsen godkänts, äfven får utan någon inskränkning i tiden fortfarande gälla, så länge egaren af den verkstad, för hvilken stämpeln blifvit beviljad, vill den begagna. Häri skulle icke ske någon ändring, derest, i enlighet med hvad Fullmäktige här ofvan tillstyrkt, stämpeltvånget varder bibehållet, emedan i sådant fall någon registreringsförnyelse ej kan komma i fråga, men äfven med borttagande af detta tvång vill det synas som skulle en dylik förnyelseåtgärd vara mindre behöflig med afseende å de för jernstillverkningar inregistrerade stämplat, såsom afsedda att vid verkstäder af mera stadigvarande egenskap än fabriker i allmänhet under en lång framtid begagnas. Genom underlåtenhet att i behörig tid verkställa den föreskrifna förnyelsen skulle det skydd, registreringen medförde, komma att upphöra och en annan kunna bereda sig rätt att såsom skyddsmärke för sin tillverkning begagna alldeles likadan stämpel, som tillhört den ursprunglige egaren. Då förslaget i § 15 förutsätter, att ett så beskaffadt äfventyr skulle vid försummad förnyelse drabba äfven egare af sådana utaf Bergsöfverstyrelsen godkända stämplat och bistämplat, som egde bestånd, när den nya Lagen trädde i kraft, kunna Fullmäktige ej underlåta anmärka att härigenom skulle föränledas en ganska väsentlig inskränkning i den rättighet att, med andras uteslutande, oqvaldt för all framtid begagna i vederbörlig ordning beviljade stämplat och bistämplat, som under hittills varande förhållanden tillkommit deras egare, och som många af dem tvifvelsutan betrakta såsom en ibland sina värderikare tillhörigheter.

Stockholm den 19 Oktober 1882.

På Fullmäktiges i Jernkontoret vägnar

C. J. THYSELIUS.

F. Richter.